

NORGES HØYESTERETT

Den 22. desember 2011 avsa Høyesterett dom i

HR-2011-02393-A, (sak nr. 2011/539), sivil sak, anke over dom,

Gate Gourmet Norway AS

(advokat Lars Holo)

mot

Nguyen Thi Ha
Inge Andre Østhagen
Rune Teigen
Wanphen Saengsawang
Terje Vigstad
Hon Van Trinh
Marayart Stordalen
Arne Kristian Stensby
Wannarat Botilsrud
Per Amundsen
Steinar Trebekk
Thor Birger Lunden
Lars Jørn Aas
Geir Thorstensen
Melva Tion Isaksen
Kjetil Gunnarsrud
Fatima Payamuzd
Marianne Sivertsen
Thao Thi Dang
Emil Høgberg
Rhoar Lerberg
Eric Holm
Brede Aarlien
Marius Midtlyng Witsø
Elicet Medina Valencia
Knut Hauerberg
Stein Erik Risbø
Frode Simonsen
Suchada Karlsen
Anette Helsing
Geir Ronny Kristoffersen
Ragnar Sætre

Shanmuganathan Rajaratnam
Phetcharee Malapathee
Roar Myrhaug
Anita Mumford
Lars Jørgen Kallevåg
Tommy Engesland Sivertsen
Lars Kristian Kahrs
Dagrunn Mary Raastad
Ronny Rustad
Haci Sütçü
Nils Idar Henjum
Sanh Van Phan
Andreas Skarning Fladager
Dragana Polovina
Hege Anette Opås
Thu Huong Thi Dang
Gunhild Enersen
Sakhawat Hussain
Sutthichai Sirikhan
Ganeshamoorthy Nadarajah
Morten Kopperud
Glenn Bumagat Hansen
Le Hoan Quach
Goran Mohammad Jaza
Kim Le
Ole Petter Flatner
Vijayan Ratnam
Ståle Bjørkheim
Per Bjørnar Stjernstrøm
Pål Westengen
Morten Trebekk
Odd Steinar Skåråsberget
Roger Armand Amundsen
Gholam Ali Alavijeh Rashidi
Rolf Nerlien
Elin Marie Jørgensen Bitounis
An Huynh
Stig Vichit Bergan
Stian Andre Tyse
Hermod Jon Svensen
Yuvarajah Mariyapillai
Erik Andreassen
Kjetil Lykseth
Milan Tovarloza
Tommy Håvard Nymann
Tzehaye Ghilay
Anura Chandradasa
Erik Magnus Grønlien
Thomas Ohnstad
Anne Synnøve Bakken

Linn Mari Kjeilen
 Thomas Thoresen
 Christer Torp
 Anh Thi Le Nguyet
 Poul Herman Deniz Bülow
 Anita Gustafson
 Terje Bihli
 Roger Åstad
 Valter Johnsen
 Helge Søyvik
 Ana Paula Sant Ana Ottesen
 Arnfinn Eggen
 Trond Kolbjørn Kristiansen
 Morgan Kennerth Mikael Wahlqvist
 Asbjørn Grønli
 Stein Stensvold
 Antonia Kristensen
 Pirabakaran Shanmugalingam
 Trond Holmsveen (advokat Christen Horn Johannessen – til
 prøve)

Elizabeth Aguilar Grønberg (advokat Sigurd-Øyvind Kambestad)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Kallerud**: Saken gjelder spørsmål om anvendelse av reglene om virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljøloven kapittel 16 og diskrimineringsbestemmelsene i kapittel 13.
- (2) LSG Sky Chefs Norge AS (LSG) hadde frem til 30. april 2009 avtale med SAS om levering av cateringtjenester på Gardermoen og Flesland. Etter anbudskonkurranse tapte LSG kontrakten, som i stedet ble tildelt Gate Gourmet Norway AS (Gate Gourmet) med virkning fra 1. mai 2009. Hovedspørsmålet i saken er om dette skiftet av kontraktspart innebar ”overdragelse av en ... del av virksomhet” etter arbeidsmiljøloven § 16-1. Konsekvensen er i tilfelle at Gate Gourmet hadde plikt til å overta arbeidsavtalene til de ansatte som mistet arbeidet i LSG, med de samme rettigheter og plikter som i det tidligere arbeidsforholdet, jf. arbeidsmiljøloven § 16-2.
- (3) De siste tiår har det vært vanlig at flyselskapene engasjerer cateringselskaper for å levere blant annet mat, drikke og tax-free varer om bord i flyene. Måltider og varer klargjøres i cateringselskapets lokaler, som er spesielt innredet og utstyrt for dette formålet. Før levering plasseres den enkelte bestilling i flyselskapets egne traller og beholdere og

transporteres med spesielle kjøretøy til flyene. Cateringselskapet henter brukt utstyr i flyene og sørger for oppvask og annen klargjøring for ny leveranse. Det er opplyst at LSG og Gate Gourmet er verdens to største selskaper innen flycatering.

- (4) Gate Gourmet hadde flycateringavtale med SAS frem til 2000 da LSG vant kontrakten etter anbudskonkurranse. I forbindelse med dette leverandørskiftet avtalte LSG og de aktuelle fagforeningene i protokoll 3. mars 2000 at LSG utelukkende skulle dekke det økte behovet for arbeidskraft ved rekruttering blant de ansatte i Gate Gourmet. Selv om avtalen var inngått med fagforeningene, omfattet den samtlige ansatte i Gate Gourmet, uavhengig av fagorganisering.
- (5) Da kontraktsforholdet gikk tilbake til Gate Gourmet i 2009 var det drøftelser mellom selskapet og de to største fagforeningene – Parat og Luftfartens funksjonærforening (LFF) – knyttet til rekruttering av nye ansatte i Gate Gourmet. Protokollen fra 2000 ble lagt frem av Parat med tanke på inngåelse av en tilsvarende avtale. Gate Gourmet utarbeidet et utkast til avtale etter mønster av 2000-avtalen, men med den endring at selskapet forpliktet seg til ”primært” – ikke ”utelukkende” som i den tidligere avtalen – å dekke sitt rekrutteringsbehov ved å tilby ansettelse til søkere fra LSG. Etter avtaleutkastet beholdt ikke nyansatte i Gate Gourmet stillingsansieniteten fra LSG. Parat avviste avtaleforslaget etter avstemning blant medlemmene. LFF derimot aksepterte forslaget, og 13. januar 2009 ble det inngått avtale mellom denne fagforeningen og Gate Gourmet. Det første punktet i avtalen lyder slik:

”I forbindelse med behov for oppbemanning som følge av skifte av leverandør av cateringtjenester til SAS, forplikter Gate Gourmet seg til å dekke sitt rekrutteringsbehov primært ved å tilby ansettelse til søkere ansatt eller tidligere ansatt i LSG, som er omfattet av tariffavtale med LFF.”

- (6) Det fremgikk også at fagforeningen ikke ville gjøre gjeldende at det forelå virksomhetsoverdragelse, og det ble presisert at avtalen ”ikke i seg selv [er] uttrykk for at partene anser at vilkårene for en virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljølovens forstand foreligger”.
- (7) SAS-kontrakten sto for omlag 85% av omsetningen i LSG. Selskapet fortsatte virksomheten etter tapet av kontrakten, men måtte si opp mange ansatte. Det fremgår av årsberetningene at selskapet ved regnskapsårets slutt i 2008 hadde 267 ansatte, mens tallet ved utgangen av 2009 var 74.
- (8) Kontrakten med SAS utgjorde en viktig del av virksomheten også i Gate Gourmet, men var ikke så dominerende som den hadde vært i LSG. Etter at Gate Gourmet hadde vunnet kontrakten, ansatte selskapet 184 nye medarbeidere, hvorav 62 fra LSG. De fleste av de rekrutterte fra LSG var medlemmer av LFF, men det ble også ansatt Parat-medlemmer.
- (9) En rekke av søkerne på de nye stillingene i Gate Gourmet ble i intervju stilt spørsmål om fagforeningstilknytning for å bringe på det rene hvem av dem som var omfattet av rekrutteringsavtalen med LFF. Gate Gourmet fikk i samme øyemed også overlevert en liste over LFF-medlemmer i LSG.
- (10) Parat tok ut stevning mot Gate Gourmet for Øvre Romerike tingrett 27. mai 2009 med påstand om at medlemmenes arbeidsforhold i LSG var videreført i Gate Gourmet. Det ble også fremmet krav om erstatning for ulovlig diskriminering. Elizabeth Aguilar Grønberg,

som var medlem av et LO-forbund, tok 17. juni 2009 ut stevning mot Gate Gourmet på samme grunnlag som medlemmene av Parat. De to sakene ble forent til felles behandling etter tvisteloven § 15–6.

(11) Øvre Romerike tingrett avsa 25. februar 2010 dom med slik domsslutning – punkt 1 og 2:

”1. Gate Gourmet Norway AS frifinnes for påstanden om at saksøkerne er ansatt i Gate Gourmet.

2. Gate Gourmet Norway AS dømmes til innen to uker fra dommens forkynnelse å betale oppreisning med kr 5 000, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer til hver av Sakahawat Hussein (32), Goran Jaza (36), Yuvarajah Mariyapillai (51), Wanphen Saengsawang (70), Roger Åstad, (99), An Huynh (33).”

(12) Også Elizabeth Aguilar Grønberg ble tilkjent 5 000 kroner i oppreisning. Saksøkerne ble dømt til å betale sakskostnader med i alt 497 656 kroner.

(13) Dommen ble avsagt under dissens når det gjaldt spørsmålet om virksomhetsoverdragelse. Flertallet kom til at det ikke hadde funnet sted en virksomhetsoverdragelse fordi identiteten ikke var bevart etter overføringen. Ved vurderingen ble det blant annet lagt vekt på at Gate Gourmet hadde egne lokaler og produksjonsutstyr, eget logistikksystem og egne spesialbygde kjøretøy. Mindretallet – en dommer – vektla særlig at Gate Gourmet overtok en del nøkkelpersoner fra LSG og utstyr fra SAS.

(14) Etter tingrettens oppfatning hadde ikke Gate Gourmet usaklig forskjellsbehandlet arbeidstakerne fra LSG. Men retten kom til at det var ført bevis for at syv arbeidstakere i strid med arbeidsmiljøloven § 13–4 ble spurt om fagforeningstilhørighet under intervjuene.

(15) Arbeidstakerne anket tingrettens dom til Eidsivating lagmannsrett. Lagmannsrettens flertall – alle unntatt en meddommer – kom til at Gate Gourmets overtakelse av SAS-kontrakten innebar en virksomhetsoverdragelse. Flertallet la blant annet vekt på at Gate Gourmet utførte de samme oppgaver som LSG, overtok betydelig utstyr som SAS eide og som LSG tidligere hadde benyttet, og at et betydelig antall tidligere ansatte i LSG fikk arbeid i Gate Gourmet. Mindretallet la særlig vekt på at det dreide seg om en tjenesteytende bedrift som etter konkurranse hadde vunnet en kontrakt, og at SAS-kontrakten ikke var det eneste oppdrag verken i LSG eller Gate Gourmet. Mindretallet viste videre til at det ikke var skilt ut egne avdelinger eller ansatte som bare arbeidet med leveranser til SAS og la også vekt på at Gate Gourmets egen innsats av aktiva var markert større enn de aktiva som ble stilt til rådighet fra SAS.

(16) En samlet lagmannsrett var av den oppfatning at det hadde skjedd diskriminering på grunn av fagforeningstilknytning, men delte seg i det samme flertall og mindretall når det gjaldt deler av begrunnelsen for dette. Lagmannsretten kom videre til at den usaklige diskrimineringen omfattet betydelig flere enn de syv tingretten hadde tilkjent oppreisning.

(17) Lagmannsrettens dom 21. desember 2010 har slik domsslutning:

”1. De ankende parters rettigheter og plikter som fulgte av arbeidsavtalene med LSG Sky Chefs AS, er overført til Gate Gourmet Norway AS.

2. Gate Gourmet dømmes til innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse å betale hver og en av saksøkerne Per Amundsen, Roger Amundsen, Anne Synnøve Bakken, Stig V. Bergan, Phetcharee Malapathee, Wannarat Botilsrud, Anura Chandradasa, Thao Thi Dang, Tu Houg Thi Dang, Ganeshamoorthy Nadarajah, Asbjørn Grønli, Erik Grønlien, Kjetil Gunnarsrud, Anita Gustafson, Nguyen Thi Ha, Glenn B. Hansen, Sakhawat Hussain, An Hynh, Goran Jaza, Suchada Karlsen, Antonia Kristensen, Trond Kristiansen, Kim Le, Tor Birger Lunden, Yuvarajah Mariyapillai, Roar Myrhaug, Ana Paula Ottesen, Fatima Payamuzd, Sanh Van Phan, Pirabakran Shanmugalingham, Dragana Polovina, Shanmuganathan Rajaratnam, Ronny Rustad, Wanphen Saengsawang, Odd Skåråsberget, Stein Stensvold, Per Stjernstrøm, Marayart Stordalen, Haci Sutcu, Helge Søvik, Rune Teigen, Christer Torp, Milan Tovarloza, Hon Van Trinh, Elicet M. Valencia, Morgan Wahlquist, Pål Westengen, Roger Åstad, Hege Opås og Elisabeth A. Grønberg, oppreisning med 5.000 – femtusen – kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
3. Gate Gourmet Norway AS dømmes til å betale de ankende parterers sakskostnader for tingretten med 394.194 – trehundreogtittifiretusenett hundreogtittifire – kroner, innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.
4. Gate Gourmet Norway AS dømmes til å betale de ankende parterers sakskostnader for lagmannsretten med 527.257 – femhundreogsyvogtyvetusentohundreogfemtisyv – kroner, innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.”

(18) Partene har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Gate Gourmets anke omfatter lagmannsrettens dom i sin helhet og gjelder både bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen. Arbeidstakernes anke gjelder oppreisningsbeløpets størrelse.

(19) Høyesteretts ankeutvalg besluttet 4. mai 2011, punkt 1:

”Anken fra Gate Gourmet Norway AS tillates fremmet for så vidt gjelderlagmannsrettens domsslutning punkt 1 og lovanvendelsen vedrørende spørsmålet om det var i strid med arbeidsmiljøloven kapittel 13 å stille spørsmål om fagforeningstilknytning i forbindelse med ansettelsen av nye arbeidstakere. For øvrig nektes ankene fremmet.”

(20) Ankeutvalget besluttet 1. juli 2011 å ikke ta en omgjøringsbegjæring til følge. Etter en ytterligere omgjøringsbegjæring traff ankeutvalget 1. september 2011 slik beslutning:

”Anken fra Gate Gourmet Norway AS tillates fremmet for så vidt gjelder lagmannsrettens domsslutning punkt 1 og lovanvendelsen vedrørende spørsmålet om det var i strid med arbeidsmiljøloven kapittel 13 å stille spørsmål om fagforeningstilknytning og herunder innhente og motta navneliste om medlemskap i LFF i forbindelse med ansettelsen av nye arbeidstakere. Videre tillates lagmannsrettens lovanvendelse vedrørende arbeidsmiljøloven § 13-1 fremmet. For øvrig nektes ankene fremmet.”

(21) En ytterligere begjæring om utvidelse av henvisningsbeslutningen ble ved ankeutvalgets beslutning 26. september 2011 ikke tatt til følge.

(22) Det er fremlagt noen nye dokumenter og forklaringer for Høyesterett. Saken står likevel i det vesentlige i samme faktiske stilling som for de tidligere instanser.

- (23) Gate Gourmet har som en hovedanførsel for Høyesterett særlig gjort gjeldende at kravet i arbeidsmiljøloven § 16-1 første ledd annet punktum om at det må foreligge "en selvstendig enhet" ikke er oppfylt. Innenfor henvisningsbeslutningens ramme reiser saken for øvrig de samme rettslige spørsmål som for tingretten og lagmannsretten.
- (24) Det har vært noen mindre endringer i partsforholdene under sakens behandling for de tidligere instanser. For Høyesterett er det totalt 102 ankemotparter hvorav 20 nå etter det opplyste er ansatt i Gate Gourmet. For de sistnevnte er den praktiske betydning av saken at de vil beholde sin tjenesteansiennitet fra LSG dersom de får medhold i at det foreligger en virksomhetsoverdragelse som faller inn under kapittel 16 i arbeidsmiljøloven.
- (25) Den ankende part – *Gate Gourmet Norway AS* – har i hovedtrekk gjort gjeldende:
- (26) Vilkåret i arbeidsmiljøloven § 16-1 første ledd om at gjenstanden for overdragelse må være "en selvstendig enhet" er ikke oppfylt. Etter EU-domstolens praksis må dette vilkåret forstås slik at det må kunne identifiseres en selvstendig enhet hos overdrageren. Det er ikke tilfelle her. LSG hadde ingen "SAS-avdeling", og selskapet hadde både før og etter tapet av kontrakten til Gate Gourmet også andre kunder enn SAS. Selv om LSG tapte en stor kunde, var både materielle og immaterielle aktiva i behold og selskapet drev videre med tilstrekkelig bemanning.
- (27) Selv om det skulle foreligge en "enhet" i lovens forstand, må en vesentlig del av de innsatsfaktorene som karakteriserer enheten og dens aktivitet være overtatt av en ny arbeidsgiver for at reglene om virksomhetsoverdragelse skal komme til anvendelse. Det eneste Gate Gourmet overtok fra LSG var en del av arbeidstakerne og noe utstyr SAS eide. Dette er ikke tilstrekkelig til at enheten bevarte sin identitet. Under enhver omstendighet har ikke ankemotpartene tilstrekkelig tilknytning til en eventuell enhet siden de ikke kan godtgjøre at de bare arbeidet med SAS-kontrakten.
- (28) Gate Gourmet har ikke overtrådt forbudene mot diskriminering i arbeidsmiljøloven §§ 13-1 og 13-4. Unntaksbestemmelsene i § 13-3 kommer til anvendelse fordi det på grunn av avtalen med LFF var saklig og nødvendig å gi fortrinnsrett til ansettelse for LFF-medlemmer. Initiativet til forhandlingene med fagforeningene kom fra Parat, og Parats medlemmer kunne fått den samme fortrinnsrett, men valgte å ikke inngå avtale om dette. En eventuell forskjellsbehandling er uansett omfattet av unntaket i § 13-2 fjerde ledd fordi avtalen mellom Gate Gourmet og LFF må anses som en tariffavtale. Det var saklig grunn til å stille arbeidssøkerne spørsmål om fagforeningstilknytning for å sikre at Gate Gourmet oppfylte sine forpliktelser etter avtalen med LFF. Også det absolutte forbudet i arbeidsmiljøloven § 13-4 må tolkes i lys av formålet med bestemmelsene i kapittel 13. Bestemmelsen bør ikke komme til anvendelse når bedriftens formål med å klarlegge fagforeningstilknytning er lojal oppfyllelse av en hensiktsmessig avtale med en av fagforeningene.
- (29) Gate Gourmet har lagt ned slik påstand:

"I forhold til lagmannsrettens domsslutning punkt 1:

1. Gate Gourmet Norway AS frifinnes.
2. Ankemotpartene dømmes en for alle og alle for en til å betale sakens omkostninger for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett til Gate

Gourmet Norway AS.

I forhold til lagmannsrettens domsslutning punkt 2:

1. Gate Gourmet Norway AS frifinnes.
2. De ankemotparter som er omfattet av lagmannsrettens dom punkt 2 dømmes en for alle og alle for en til å betale sakens omkostninger for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett til Gate Gourmet Norway AS.”

- (30) Ankemotpartene – *de tidligere ansatte i LSG* – har i hovedtrekk gjort gjeldende:
- (31) Overgangen av SAS-kontrakten fra LSG til Gate Gourmet innebar en virksomhetsoverdragelse som omfattes av arbeidsmiljøloven § 16-1. Saken er langt på vei parallell med Rt. 2006 side 71 (SAS), og løsningen må bli den samme om ikke rettsutviklingen skal reverseres med svekkelse av arbeidstakernes vern til følge. Dersom det her ikke foreligger virksomhetsoverdragelse, åpnes for at arbeidstakere kan siles bort hver gang en leverandør skiftes ut etter å ha tapt en anbudskonkurranse. Dette ville være i strid med reglens formål, som både etter norsk rett og EU-retten skal tillegges stor vekt.
- (32) SAS-kontrakten er meget detaljert, og den definerte en vesentlig del av virksomheten i LSG. Da kontrakten ble overført, fulgte i realiteten en selvstendig enhet med over til Gate Gourmet. EU-retten gir ikke grunnlag for å stille opp et krav om at det må overføres en absolutt uavhengig og identifiserbar enhet fra det overdragende selskap. Det sentrale er at virksomheten – etter en vurdering av alle relevante momenter – hadde sin primære tilknytning til SAS-kontrakten.
- (33) SAS-kontrakten var av avgjørende betydning for LSG. Det var SAS-kontrakten fra 2000 som førte til at LSG etablerte seg i Norge, og LSG ble den gang bemannet hovedsakelig med ansatte fra Gate Gourmet. Arbeidet i LSG ble lagt opp etter, og hovedsakelig styrt av, SAS-kontrakten. Etter at LSG tapte kontrakten i 2009, ble selskapets omsetning redusert med nærmere 90 prosent og de fleste ansatte måtte sies opp. SAS-kontrakten var i realiteten substansen i LSG, og cateringvirksomheten knyttet til oppfyllelse av denne kontrakten var en selvstendig økonomisk enhet i selskapet.
- (34) Den enhet som ble overført fra LSG til Gate Gourmet har beholdt sin identitet. Også i Gate Gourmet karakteriseres virksomheten av SAS-kontrakten. Det ble overført atskillig utstyr og varer som identifiserer virksomheten, særlig traller mv. som SAS eide og tax-free varer. Det har liten betydning at virksomheten flyttes til andre lokaler når det som her dreier seg om nokså enkle produksjonsmidler hvor arbeidsinnsatsen er vesentlig og kundekretsen er den samme. Begge selskaper virker dessuten innenfor samme geografiske område og bruker flyplassens infrastruktur.
- (35) Virksomheten er arbeidsintensiv og krever ansatte med kompetanse, som i atskillig utstrekning ble hentet blant de tidligere ansatte i LSG. Dersom Gate Gourmet ikke hadde vært opptatt av å unngå å utløse reglene om virksomhetsoverdragelse, ville enda flere tidligere LSG-ansatte blitt rekruttert. Det er rettslig grunnlag for å legge vekt på Gate Gourmets omgåelseshensikt.

- (36) Etter en samlet vurdering, hvor regelverkets formål står sentralt, er det klart at det har funnet sted en virksomhetsoverdragelse med den konsekvens at samtlige anke motparters ansettelsesforhold er overført til Gate Gourmet med de rettigheter de hadde i LSG.
- (37) Under enhver omstendighet må ansettelsesforholdet til de ansatte som arbeidet med ”dispatch” og tax-free varer anses overført fordi disse personene var særlig nært knyttet til SAS-kontrakten. De partene som omfattes av denne subsidiære anførselen er angitt i punkt 1 i påstanden.
- (38) Spørsmålet om forskjellsbehandling i strid med arbeidsmiljøloven § 13-1 første ledd ble rettskraftig avgjort ved ankeutvalgets første beslutning 4. mai 2011 siden utvalget ikke henviste denne delen av Gate Gourmets anke. Ankeutvalget hadde ikke adgang til å utvide henvisningen til skade for anke motpartene, som hadde innrettet seg etter den første beslutningen.
- (39) Dersom også arbeidsmiljøloven § 13-1 skal behandles, gjør anke motpartene fortsatt gjeldende at Gate Gourmet opptrådte i strid med bestemmelsen, og at ingen av unntaksbestemmelsene i kapittel 13 kommer til anvendelse. Anke motpartene ble diskriminert fordi de ikke var medlemmer av LFF, og denne forskjellsbehandlingen var ikke nødvendig for å oppnå et saklig formål. Dessuten var Gate Gourmets innhenting av opplysninger om fagforeningstilknytning i direkte strid med den uttømmende forbudsbestemmelsen i arbeidsmiljøloven § 13-4.
- (40) Anke motpartene har lagt ned slik påstand:

”1. Lagmannsrettens dom, slutningens pkt. 1:

Anken forkastes.

Subsidiært:

Anken forkastes for anke motpartene Per Amundsen, Anne Synnøve Bakken, Elin Bitonius, Ståle Bjørkheim, Gunhild Enersen, Anita Gustafson, Nguyen Thi Ha, Nils Henjum, Eric Holm, Lars Jørgen Kallevåg, Morten Kopperud, Trond Kristiansen, Kim Le, Anita Mumford, Wanphen Saengsawang, Frode Simonsen, Rune Teigen, Milan Tovarloza, Stian André Tyse, Brede Aarlién og ElizabethA. Grønberg.

2. Lagmannsrettens dom, domsslutningens pkt. 2:

Anken forkastes.

I alle tilfeller:

3. Gate Gourmet Norway AS dømmes til å erstatte anke motpartenes omkostninger i anledning saken for tingrett, lagmannsrett og Høyesterett.”

- (41) *Jeg er kommet til at anken må tas til følge når det gjelder spørsmålet om virksomhetsoverdragelse, men forkastes for så vidt gjelder spørsmålet om diskriminering.*
- (42) Jeg behandler først spørsmålet om det skjedde en *virksomhetsoverdragelse* da Gate Gourmet i 2009 ble tildelt cateringkontrakten med SAS.
- (43) Arbeidsmiljøloven § 16-1 første ledd lyder:

”Dette kapittel kommer til anvendelse ved overdragelse av en virksomhet eller del av virksomhet til en annen arbeidsgiver. Med overdragelse menes overføring av en selvstendig enhet som beholder sin identitet etter overføringen.”

- (44) Arbeidsmiljølovens kapittel 16 gjennomfører i norsk rett det konsoliderte EU-direktiv 2001/23/EF om arbeidstakernes rettigheter ved virksomhetsoverdragelse. Av særlig interesse er artikkel 1 bokstav a og b som har denne ordlyd:
- ”a) Dette direktiv får anvendelse på overdragelse av et foretak, en virksomhet eller en del av et foretak eller en virksomhet til en annen arbeidsgiver som følge av en kontraktmessig overdragelse eller en fusjon.**
- b) Med forbehold for bokstav a) og de følgende bestemmelser i denne artikkel regnes som overdragelse i henhold til dette direktiv en overdragelse av en økonomisk enhet som beholder sin identitet, det vil si en samling av ressurser som er organisert med det formål å drive økonomisk virksomhet, enten det dreier seg om en hoved- eller en bivirksomhet.”**
- (45) Det fremgår av punkt 3 i fortalet til direktivet at dets formål er å beskytte arbeidstakerne og ivareta deres rettigheter ved skifte av arbeidsgiver. EU-domstolen har i tråd med dette anlagt en formålsstyrt tolking av direktivet i favør av arbeidstakerne, se eksempelvis dom 6. september 2011 C-108/10 (Scattolon) avsnitt 58. Formålsbetraktninger er også fremhevet i de norske lovforarbeidene, se blant annet Ot.prp. nr. 49 (2004–2005) side 256 og side 259.
- (46) Lovhistorikken, den sentrale plass EU-domstolens avgjørelser har i rettskildebildet og de vilkår denne domstolen har utviklet for anvendelse av direktivet, er gjennomgått i Rt. 2001 side 248 (Olderdalen Ambulanse), Rt. 2006 side 71 (SAS) og Rt. 2010 side 330 (Bardufoss). Som det fremgår av disse dommene, stilles det etter EU-domstolens praksis opp tre vilkår for at det skal foreligge en virksomhetsoverdragelse. I korthet – og relatert til de aktuelle problemstillingene i vår sak – kan vilkårene oppsummeres slik:
- (47) For det første må overføringen gjelde en selvstendig økonomisk enhet.
- (48) For det andre kreves at virksomheten er overført til ny innehaver på grunnlag av kontrakt eller ved sammenslåing av virksomheter.
- (49) For det tredje er det et vilkår at den videreførte virksomheten i det vesentlige er den samme som før overføringen, slik at dens identitet er bevart.
- (50) Jeg er enig med partene i at det andre vilkåret er oppfylt, selv om overføringen har skjedd i et trepartsforhold. Tvisten knytter seg til de to øvrige vilkårene; om det foreligger en *selvstendig økonomisk enhet* og om virksomheten har *beholdt sin identitet* etter overføringen. Spørsmålet om hva som skal anses som en selvstendig økonomisk enhet har ikke tidligere vært nærmere behandlet av Høyesterett. Jeg nevner imidlertid allerede her at en del av de samme momentene vil gjøre seg gjeldene ved vurderingen av både enhetsvilkåret og identitetsvilkåret. Det er derfor vanskelig å trekke et skarpt skille mellom dem, noe også EU-domstolens praksis viser.
- (51) Spørsmålet om virksomhetsoverdragelse er behandlet av EU-domstolen i en rekke avgjørelser. Prosessfullmektigene har vist til avgjørelser fra 1985 (Botzen, sak C-186/83)

og fremover. Domstolens avgjørelse 11. mars 1997 i sak C-13/95 (Süzen) er etter min oppfatning av særlig interesse for forståelsen av vilkåret om at det må overføres en selvstendig økonomisk enhet. De sentrale kriteriene er her formulert slik:

”13 Det er imidlertid en forudsætning for, at direktivet finder anvendelse, at overførslen vedrører en økonomisk enhed, der er organiseret paa stabil maade, og hvis aktiviteter ikke er begrænset til udførelsen af en nærmere bestemt entreprise ... Begrebet enhed omfatter saaledes en organiseret helhed af personer og aktiver, der gør det muligt at udøve en økonomisk virksomhed med et selvstændigt formaal.

14 Ved bedømmelsen af, om betingelserne for, at der er tale om overførsel af en enhed, er opfyldt, maa der tages hensyn til alle de faktiske omstændigheder omkring overførslen, herunder hvilken form for virksomhed eller bedrift der er tale om, hvorvidt der er sket en overførsel af de materielle aktiver (o.a.: Hidtil oversat med 'fysiske aktiver') som f.eks. bygninger og løsøre, værdien af de immaterielle aktiver paa tidspunktet for overførslen, hvorvidt den nye indehaver har overtaget størstedelen af arbejdsstyrken, om kundekredsen overføres, samt i hvor høj grad aktiviteterne før og efter overførslen er de samme, og hvor længe disse eventuelt har været indstillet. Alle disse omstændigheder kan dog kun indgaa som enkelte elementer i den samlede bedømmelse, der skal foretages, og de kan derfor ikke vurderes isoleret ...

15 ... den omstændighed, at den tjenesteydelse, som udføres af den gamle og den nye ordremottager, er den samme, [er] ikke i sig selv tilstrækkelig til, at der er tale om overførsel af en økonomisk enhed. En enhed kan ikke begrænses til den aktivitet, den udfører. Dens identitet bestaar ogsaa af andre forhold, som f.eks. det personale, der er ansat i enheden, dens ydre rammer, tilrettelæggelsen af dens arbejde, dens driftsmaade og i givet fald ogsaa de driftsmidler, enheden raader over.

16 Det forhold, at en virksomhed maa afgive udførelsen af en tjenesteydelse til en konkurrent, er saaledes ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at der i henhold til direktivet er tale om en overførsel. Selv om den virksomhed, som hidtil har udført tjenesteydelsen, mister en kunde, bestaar den fortsatt fuldt ud, og der er ikke grundlag for at antage, at en af virksomhedens bedrifter eller dele af bedrifter er overdraget til den nye ordremottager.

17 Det bemærkes endvidere, at selv om overførsel af aktiver er et af de kriterier, den nationale domstol skal inddrage ved vurderingen af, om der er tale om en overførsel af en virksomhed, udelukker den omstændighed, at der ikke overføres aktiver, ikke nødvendigvis, at der foreligger en overførsel af en virksomhed ...

18 Som anført ovenfor i præmis 14 skal den nationale domstol ved vurderingen af de faktiske omstændigheder omkring overførslen bl.a. tage hensyn til, hvilken form for virksomhed eller bedrift der er tale om. Heraf følger, at afvejningen af, hvilken vægt der skal tillægges de forskellige kriterier for, om der i henhold til direktivet er tale om en overførsel, nødvendigvis afhænger af, hvilken type aktivitet der udføres, og hvilke produktions- eller driftsmaader der anvendes i virksomheden, bedriften eller den paagældende del af bedriften. En økonomisk enhed kan saaledes navnlig i visse brancher fungere uden væsentlige materielle eller immaterielle aktiver, og det kan i saa fald ikke være afgørende for, om enheden opretholdes efter den paagældende transaktion, at der overdrages saadanne aktiver. ”

- (52) Senere rettspraksis fra EU-domstolen har bekreftet, nyansert og fylt ut rettskildebildet. Jeg viser særlig til dom 13. september 2007 i sak C-458/05 (Jouini) hvor spørsmålet om hva som utgjør en økonomisk enhet kom på spissen. I avsnitt 34 fremholder domstolen:

”Da det omhandlede vikarbureau ikke har en organisationsstruktur, der kan afgrænses, skal der følgelig foretages en undersøgelse under hensyntagen til dets særlige kendetegn i stedet for en analyse med henblik på at påvise, at der foreligger en økonomisk enhed henset til dets organisation. I denne sammenheng innebærer vurderingen af, om der foreligger en økonomisk enhed i den forstand, hvori uttrykket er anvendt i artikkel 1, stk. 1, i direktiv 2001/23, at det skal etterprøves, om de driftsmidler, der er overført af overdrageren, hos ham udgjorde en operationel helhed, der i sig selv var tilstrækkelig til at gjøre det muligt at prestere tjenesteydelser, der er karakteristiske for virksomhedens

økonomiske aktivitet, uden at det er nødvendigt at gøre brug af andre vigtige driftsmidler eller andre dele af virksomheden.”

- (53) Etter EU-domstolens praksis må det – hvor det ikke er en hel bedrift eller en klart identifiserbar og uavhengig avdeling som overtas – ved vurderingen av om overføringen gjelder en selvstendig økonomisk enhet, foretas en samlet bedømmelse av det karakteristiske for den virksomhet som overføres. Det er ikke nødvendig at det i den overtakende bedrift gjenfinnes en spesifikk avdeling eller enhet som tilsvarer organiseringen i den avgivende bedriften. Men jeg oppfatter EU-domstolens praksis slik at det som overføres må utgjøre en stabil og operasjonell enhet, som selv er i stand til å levere de tjenester som er karakteristiske for virksomhetens økonomiske aktivitet. I den helhetsvurdering som må foretas, vil vekten av de ulike momentene variere med virksomhetens art og driftsmåte.
- (54) De avgjørelsene som særlig kaster lys over identitetskravet er grundig gjennomgått i SAS-dommen. Det er særlig kriteriene angitt i EU-domstolens dom 18. mars 1986 i sak C-24/85 (Spijkers) – slik disse er utviklet og presisert i senere praksis – som danner utgangspunkt for bedømmelsen av om virksomhetens identitet er i behold etter overføringen, se nærmere avsnitt 78 til 84 i SAS-dommen. Det fremheves oppsummeringsvis i avsnitt 86 at hvor en virksomhet i hovedsak har vært karakterisert av en enkelt innsatsfaktor – typisk arbeidskraft eller fysiske driftsmidler– er det ved identitetsbedømmelsen ofte lagt utslagsgivende vekt på denne. Kan virksomheten ikke karakteriseres ved noen enkelt faktor, må spørsmålet om virksomhetens identitet er i behold ”... avgjøres ut fra en samlet bedømmelse av alle de faktorer som etter EF-domstolens praksis er relevante”.
- (55) Jeg går så over til å se nærmere på *om det i vår sak ble overført en økonomisk enhet som har bevart sin identitet etter overføringen.*
- (56) I det avgivende selskap – LSG – fantes det ingen egen avdeling som utelukkende arbeidet med SAS-kontrakten. Det var heller ikke etablert andre skarpt avgrensede enheter som bare arbeidet med denne kontrakten. Mange av de ansatte arbeidet riktignok mye med leveranser til SAS, men uten at det var bestemt at de utelukkende skulle arbeide med dette. Situasjonen var den samme i Gate Gourmet etter overtakelsen, dog med den forskjell at Gate Gourmet hadde en større del av sin virksomhet rettet mot andre kunder enn SAS.
- (57) Mot denne bakgrunn må det vurderes om virksomheten knyttet til SAS-kontrakten, selv om den ikke var skilt ut organisatorisk, likevel var av en slik karakter at den etablerte en stabil og operasjonell enhet for oppfyllelse av kontraktens krav.
- (58) Gate Gourmets kontrakt med SAS er fremlagt for Høyesterett. I den detaljerte kontrakten er blant annet fastsatt at Gate Gourmet skal behandle SAS som selskapets ”most favoured customer”, og at SAS i hovedsak bestemmer hvilke underleverandører som skal benyttes. Kontrakten ble inngått for fem år og gir SAS rett til fornyelse for ytterligere to perioder av to års varighet.
- (59) Ved bedømmelsen av om betingelsene for at det er tale om overføring av en enhet er oppfylt, må det imidlertid tas hensyn til alle faktiske omstendigheter omkring overførselen, slik praksis viser. Det har betydning hvilken form for virksomhet det er tale om. Videre har det betydning om det har funnet sted overføring av materielle og eventuelt

immaterielle verdier og arbeidstakere og om aktiviteten og kundekretsen er den samme. Hvilken vekt det skal legges på de ulike momenter, avhenger av typen aktivitet, produksjons- og driftsmåter.

- (60) At aktiviteten og kunden er den samme etter overføringen, er ikke tilstrekkelig til å konstatere at en økonomisk enhet er overført. EU-domstolens uttalelse i avsnitt 16 i Süzen-dommen, som jeg har sitert fra tidligere, viser at tap av kontrakt i anbudskonkurranse ikke i seg selv gir noen indikasjon på at virksomhetsoverdragelse har funnet sted. Dette fremgår særlig tydelig av den engelske teksten hvor det heter at tap av en kontrakt til en konkurrent kan ikke "by itself indicate the existence of a transfer...".
- (61) Den type virksomhet vi står overfor – flycatering – karakteriseres av en blanding av innsatsfaktorer. Det kreves således betydelige fysiske driftsmidler og virksomheten er arbeidsintensiv.
- (62) Det som taler for at det er overført en enhet som har sin identitet i behold, er at den økonomiske aktiviteten som følger av SAS-kontrakten ble videreført, og at omkring en tredjedel av arbeidsstokken i LSG ble ansatt i Gate Gourmet, herav en del personer med nøkkelfunksjoner. Det fulgte videre direkte av kontraktsovergangen at sluttkundene ville være de samme, nemlig de passasjerene som til enhver tid reiste med SAS. Gate Gourmet kjøpte intet utstyr av LSG, men fikk overlevert en del traller mv., som tilhørte SAS. Det ble også overført en del tax-free varer mv., som har relativt høy omløpshastighet og som representerte beskjedne verdier sammenlignet med de fysiske driftsmidlene.
- (63) På den annen side ble virksomheten ved kontraktsovergangen i sin helhet flyttet fra LSGs lokaler til Gate Gourmets eget bygg, som er på om lag 7000 m². Lokalene er spesialinnredede, med eget produksjonsutstyr, og utgjør samlet betydelige verdier. Flycatering er videre avhengig av spesialkjøretøy som cateringsselskapene selv skaffer til veie for å frakte leveransene ut til flyene.
- (64) I denne type virksomhet er lokalene og transportenhetene uunnværlige og tunge innsatsfaktorer. Utstyret i form av traller mv. fra SAS er riktignok relevante innsatsfaktorer, men etter min mening underordnet i forhold til dette. På dette punkt skiller vår sak seg markert fra saksforholdene i Rt. 2006 side 71 (SAS) og Rt. 2010 side 330 (Bardufoss), hvor virksomheten fortsatte i samme lokaler og med samme infrastruktur.
- (65) Slik jeg ser det, har vår sak atskillige likhetstrekk med saken EU-domstolen avgjorde 25. januar 2001, sak C-172/99 (Liikenne). Det fremgår av dommen at til tross for at langt de fleste sjåførene ble overført til et overtakende busselskap, hadde det ikke funnet sted en virksomhetsoverdragelse når ingen kjøretøy eller andre eiendeler ble overført. Det heter i de sentrale avsnittene i dommen:

"37 Som Domstolen har uttalt, kan en økonomisk enhed navnlig i visse brancher fungere uden væsentlige materielle eller immaterielle aktiver, hvorfor det ikke kan være afgørende for, om enheden opretholdes efter den pågældende transaktion, at der overdrages sådanne aktiver ...

38 Domstolen har således fastslået, at i visse brancher, hvor arbejdskraften udgør den væsentligste del af aktiviteten, vil en gruppe af arbejdstagere, som i længere tid udfører en fælles aktivitet, kunne udgøre en økonomisk enhed, således at en sådan enhed vil kunne opretholde sin identitet efter en overførsel, når den nye indehaver ikke blot viderefører den hidtidige aktivitet, men også overtager en efter antal og

kvalifikasjoner betydelig del av den arbeidsstyrke, som hos forgængerer spesielt utførte denne oppgave. I så fald overtager den nye indehaver en organiseret helhet af elementer, der gør det muligt på stabil måde at fortsætte den overdragende virksomheds aktiviteter eller nogle af disse ...

....

42 I en branche som regulær offentlig bustransport, hvor de fysiske elementer udgør et væsentligt element i virksomhedsdriften, kan den manglende overførsel fra den gamle kontraktpart til den nye af en væsentlig del af disse elementer, der er uundværlige for en tilfredsstillende drift af enheden, føre til, at enheden ikke kan anses for at have bevaret sin identitet.”

- (66) Jeg viser også til EU-domstolens dom 20. november 2003 i sak C-340/01 (Abler). Her kom retten til at anvendelsen av de samme aktiva (særlig lokaler og maskiner) – ikke den manglende overtakelse av ansatte – var avgjørende ved overføring av driften av et storkjøkken.
- (67) Etter en samlet vurdering er jeg etter dette kommet til at det ikke fant sted en virksomhetsoverdragelse fra LSG til Gate Gourmet etter arbeidsmiljøloven § 16-1.
- (68) Jeg tilføyer at etter overtakelse av en større kontrakt vil det overtakende selskap – basert på de kriterier EU-domstolen så langt har stilt opp – i en del tilfeller kunne øve betydelig innflytelse på den arbeidsrettslige bedømmelse gjennom de valg arbeidsgiveren tar med hensyn til rekruttering av arbeidstakere og overtakelse av lokaler og andre driftsmidler. Jeg kan derfor vanskelig tillegge det noen selvstendig betydning om Gate Gourmet ved å unngå å ansette flere fra LSG skulle ha forsøkt å innrette seg med tanke på å unngå at reglene i arbeidsmiljøloven kapittel 16 kom til anvendelse, jf. også Rt. 2001 side 248 (Olderdalen Ambulanse).
- (69) Det er etter mitt syn intet grunnlag for å konstatere virksomhetsoverdragelse for så vidt gjelder de ansatte som arbeidet med ”dispatch” og tax-free varer, slik ankemotpartene subsidiært har tatt til orde for. Det er uten videre klart at disse ansatte ikke utgjorde en selvstendig, stabil og operasjonell enhet som bevarte sin identitet ved overgangen til Gate Gourmet.
- (70) Jeg går så over til *diskrimineringsspørsmålet*, og ser først på ankemotpartenes prosessuelle innsigelse.
- (71) I ankeutvalgets første avgjørelse, som er gjengitt innledningsvis, ble bare deler av den ankende parts anke – lovanvendelsen på et punkt knyttet til kravet om erstatning på grunn av diskriminering – fremmet til behandling i Høyesterett. Det er ikke tvilsomt at ankeutvalget uten hinder av den første beslutningen kunne utvide henvisningen for så vidt gjaldt dette kravet, slik jeg tidligere har redegjort for. Jeg slutter meg til ankeutvalgets begrunnelse i beslutning 1. september 2011:

”Etter tvisteloven § 19-10 kan en beslutning omgjøres ”hvis hensynet til lovens formål tilsier det, og omgjøring ikke er uforholdsmessig tyngende for en part som har innrettet seg etter avgjørelsen”. Ankeutvalget bemerker at en eventuell omgjøring i dette tilfellet vil gjelde samme krav som er gjenstand for prøving under ankesaken. Dette kravet er ikke rettskraftig avgjort. Både arbeidsmiljøloven § 13-1 og § 13-4 er påberopt som grunnlag for kravet, og det knytter seg ikke noen rettskraftvirkning til de enkelte ledd i rettens begrunnelse.

Ankeutvalget kan ikke se at omgjøring vil være ”uforholdsmessig tyngende” for ankemotpartene. Det ene spørsmålet – om det var rettsstridig å innhente og motta de aktuelle navnelistene – er langt på veg samme spørsmål som allerede er tillatt fremmet. Det samme gjelder i stor utstrekning for lovanvendelsen vedrørende arbeidsmiljøloven § 13-1 hvor det ved den konkrete vurderingen oppstår spørsmål om det kan foreligge ulovlig diskriminering dersom det var tillatt å stille spørsmål om fagforeningstilknytning. Etter en fornyet vurdering har ankeutvalget etter dette kommet til at omgjøringsbegjæringen bør tas til følge.”

- (72) I motsetning til avtalen mellom fagforeningene og LSG fra 2000, gjaldt den avtale Gate Gourmet valgte å inngå med LFF utelukkende medlemmene i denne foreningen. LFF-medlemmene fikk, som det fremgår av avtalen jeg tidligere har gjengitt, fortrinnsrett til ansettelse. Når arbeidssøkerne som ikke var medlemmer av LFF – av denne grunn – ikke fikk samme rett, er det etter mitt syn klart at de ble diskriminert i strid med hovedregelen i arbeidsmiljøloven § 13-1 første ledd. Det faller også inn under bestemmelsen å forskjellsbehandle fordi en arbeidssøker *ikke* er medlem av en bestemt fagforening.
- (73) Jeg kan ikke se at noen av unntakene i kapittel 13 kan komme til anvendelse. Det er ikke nødvendig å ta stilling til om avtalen kan anses som en tariffavtale siden den uansett gjaldt rekruttering, ikke ”lønns- og arbeidsvilkår”, jf. § 13-2 fjerde ledd. Unntaksbestemmelsen i § 13-3 første ledd er ikke anvendelig fordi det ikke dreier seg om en forskjellsbehandling som er ”nødvendig for utøvelse av arbeid eller yrke”. Når det som her har foregått direkte diskriminering, er heller ikke unntaket for indirekte diskriminering i § 13-3 annet ledd aktuelt.
- (74) Det er, som nevnt innledningsvis, på det rene at en rekke av arbeidssøkerne ble stilt spørsmål om fagforeningstilknytning for å bringe på det rene hvem av dem som var omfattet av LFF-avtalen. Gate Gourmet fikk for dette formål også overlevert en liste over LFF-medlemmer som hadde vært ansatt i LSG. Dette er i direkte strid med forbudet i § 13-4 første ledd mot å be søkere om ”opplysninger ... om de er medlemmer av arbeidstakerorganisasjoner”.
- (75) Jeg kan ikke se at det i vår sak er grunn til å tolke § 13-1 eller § 13-4 innskrenkede ut fra formålsbetraktninger, slik den ankende part har anført. Selv om det kan anføres gode grunner for å forsøke å komme til en minnelig ordning med fagforeningene, er det en avgjørende innvending at avtalen i dette tilfellet ikke omfattet alle tidligere ansatte i LSG.
- (76) Jeg konkluderer etter dette med at Gate Gourmet har brutt arbeidsmiljøloven §§ 13-1 og 13-4. Oppreisningserstatningens størrelse er som nevnt ikke henvist, og det fremgår av tingrettens dom at partene var enige om at erstatningsspørsmålet for øvrig skulle utstå.
- (77) Gate Gourmet har fått medhold i at det ikke forelå en virksomhetsoverdragelse, mens anken over lovanvendelsen i diskrimineringsspørsmålet ikke har ført frem. Spørsmålet om virksomhetsoverdragelse har vært det mest sentrale i ankesaken, og Gate Gourmet kan slik sett sies å ha fått medhold av betydning. Saken har imidlertid reist et prinsipielt spørsmål om forståelsen av arbeidsmiljøloven § 16-1 første ledd annet punktum, som det var god grunn for arbeidstakerne til å få prøvd.
- (78) Jeg er kommet til at sakskostnader ikke bør tilkjennes for noen instans. Det gjelder både i søksmålet fra Nguyen Thi Ha mfl. og i søksmålet fra Elizabeth Aguilar Grønberg.

(79) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Gate Gourmet Norway AS frifinnes for kravet om at ankemotpartenes rettigheter og plikter som fulgte av deres arbeidsavtaler med LSG Sky Chefs Norge AS er overført til Gate Gourmet Norway AS.
2. Anken forkastes for så vidt gjelder punkt 2 i lagmannsrettens domsslutning.
3. Sakskostnader tilkjennes ikke for noen instans.

(80) Dommer **Normann:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.

(81) Dommar **Utgård:** Det same.

(82) Dommer **Matheson:** Likeså.

(83) Dommer **Gjølstad:** Likeså.

(84) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Gate Gourmet Norway AS frifinnes for kravet om at ankemotpartenes rettigheter og plikter som fulgte av deres arbeidsavtaler med LSG Sky Chefs Norge AS er overført til Gate Gourmet Norway AS.
2. Anken forkastes for så vidt gjelder punkt 2 i lagmannsrettens domsslutning.
3. Sakskostnader tilkjennes ikke for noen instans.

Riktig utskrift bekreftes: